

Брюксел, 10 април 2026 г.
(OR. en)

17102/25
ADD 1

Междуинституционално досие:
2023/0228 (COD)

AGRI 746
AGRILEG 216
SEMENCES 52
PHYTOSAN 65
FORETS 151
CODEC 2207

ПРОЕКТ ЗА ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ НА СЪВЕТА

Относно: Позиция на Съвета на първо четене с оглед приемането на РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно производството и предлагането на пазара на горски репродуктивен материал, за изменение на регламенти (ЕС) 2016/2031 и (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 1999/105/ЕО на Съвета (Регламент за ГРМ)
– Проект за изложение на мотивите на Съвета

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 5 юли 2023 г. Комисията прие законодателно предложение относно производството и предлагането на пазара на горски репродуктивен материал (ГРМ) в ЕС и го представи на Съвета на 6 юли 2023 г.¹
2. Предложението се основава на член 43, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) (обикновена законодателна процедура).
3. Европейският икономически и социален комитет прие становището си на 13 декември 2023 г.²

¹ 11503/23+ADD 1.

² 5402/24.

4. В Европейския парламент за водеща комисия беше определена комисията по земеделие и развитие на селските райони (AGRI), а комисията по околна среда, климат и безопасност на храните (ENVI) е асоциирана. Г-н Херберт Дорфман (EPP, Италия) беше преназначен за докладчик. Европейският парламент прие позицията си на първо четене на 24 април 2024 г.
5. Предложението и свързаната с него оценка на въздействието бяха представени³ на неформална видеоконференция на членовете на работна група „Генетични ресурси и иновации в селското стопанство“ (наричана по-нататък „работната група“) на 6 юли 2023 г. и на заседанието на Съвета по селско стопанство и рибарство (AGRIFISH) на 25 юли 2023 г. Работната група продължи да разглежда предложението на заседания, проведени по време на испанското, белгийското, унгарското и полското председателство.
6. На 13 юни 2025 г. Комитетът на постоянните представители постигна съгласие по мандат за председателството за започване на преговори с Европейския парламент⁴.
7. На 1 септември 2025 г. комисията AGRI на Европейския парламент реши да започне междуинституционални преговори със Съвета въз основа на текста, договорен на пленарното заседание на 24 април 2024 г. Решението беше потвърдено на пленарната сесия през септември.
8. На тази основа бяха проведени преговори с Европейския парламент и Комисията с оглед на бързо споразумение на второ четене.
9. Между септември и декември бяха проведени 12 междуинституционални технически срещи. Тристранната среща беше подготвена от Комитета на постоянните представители на 14 ноември 2025 г.⁵ и проведена на 8 декември 2025 г. Съзакондателите постигнаха цялостно предварително споразумение по време на тази тристранна среща и впоследствие споразумението беше консолидирано в окончателен компромисен текст.

³ 11694/23.

⁴ 9694/25 REV 1.

⁵ 13836/25.

10. На 10 декември 2025 г. Комитетът на постоянните представители беше информиран за резултатите от тристранната среща.
11. На 19 декември 2025 г. Комитетът на постоянните представители анализира окончателния компромисен текст и потвърди споразумението⁶.
12. Комисията AGRI на Европейския парламент гласува на 24 февруари 2026 г. в подкрепа на договорения текст. На 5 март 2026 г. председателят на комисията AGRI изпрати писмо до председателя на Комитета на постоянните представители, в което се посочва, че ако Съветът предаде на Европейския парламент позицията си съгласно договореното и след проверка от юрист-лингвистите, председателят на комисията AGRI ще препоръча по време на пленарното заседание позицията на Съвета да бъде приета без изменения на второ четене в Парламента⁷. Приложеният към писмото текст съответства на текста, подкрепен от Комитета на постоянните представители на 19 декември 2025 г.

II. ЦЕЛ

13. Целта на предложения регламент относно ГРМ е да се замени Директива 1999/105/ЕО на Съвета, като се изясни нейният обхват и се актуализират нейните разпоредби. Регламентът е насочен към постигането на няколко ключови цели, измежду които осигуряването на проследимост чрез добив на горски репродуктивен материал от регистрирани родителски дървета (т.е. базов източник) и сертифицирането на ГРМ, за да се гарантира високото качество на материала. Той също така се стреми да установи еднакви условия на конкуренция за операторите и да засили иновациите и конкурентоспособността в сектора на ГРМ, като същевременно се справи с предизвикателствата, свързани с устойчивостта и климата. Освен това чрез регламента ще се извърши адаптиране към новите научни и технически постижения, като например биомолекулярните техники и цифровизацията, и ще се подкрепят опазването и устойчивото използване на горските генетични ресурси. И накрая, регламентът има за цел да подобри съгласуваността с действащото законодателство в областта на официалния контрол и здравето на растенията.

⁶ 17064/25.

⁷ 7031/26.

III. АНАЛИЗ НА ПОЗИЦИЯТА НА СЪВЕТА НА ПЪРВО ЧЕТЕНЕ

14. Позицията на Съвета на първо четене съдържа следните основни елементи, по които беше постигнато споразумение между съзаконодателите:
15. С новия регламент се създава адаптирана и ефикасна **система за контрол на ГРМ**, като той се изключва от обхвата на Регламента относно официалния контрол (2017/625), но се запазват препратките към някои членове, съдържащи се в Регламент 2017/625. От държавите членки ще се изисква да определят компетентни органи с подходящи ресурси и правомощия, включително достъп до помещенията на оператора и съответната документация, които да извършват този контрол.
16. За да се допълни тази система, избрани разпоредби, съдържащи се в Регламент 2017/625, ще бъдат адаптирани и включени в Регламента за ГРМ. Тези разпоредби ще обхващат области като писмени протоколи от контрола, официално сертифициране, контрол от страна на Комисията в държавите членки, санкции и прозрачност на контрола.
17. Общата цел на тази система за контрол е да се осигури последователен и надежден надзор от страна на компетентните органи, като същевременно се сведат до минимум административната и финансовата тежест в държавите членки.
18. Съзаконодателите постигнаха съгласие **националните планове за действие при непредвидени обстоятелства** да останат доброволни и тяхното разработване да се основава на опростени изисквания. Това ще намали административната тежест, като същевременно ще даде възможност на държавите членки да изградят необходимата готовност и капацитет. По искане на Парламента списъкът на елементите, които *могат* да бъдат включени в тези планове, беше разширен и на Комисията беше предоставено правомощието съгласно член 9, параграф 5 да определи елементи в подкрепа на тяхното създаване и изпълнение.
19. Що се отнася до **одобрението на базовия източник**, в споразумението се запазват съществуващите принципи за одобрение на „базовия източник“ и сертифициране на добит ГРМ. Съгласно новите разпоредби държавите членки трябва да включат одобрения базов източник в своите национални регистри със съответен списък за проследимост за целия ЕС. Държавите членки могат да разрешат на професионалните оператори да одобряват базов източник за целите на опазването под официален надзор, като същевременно си запазват окончателното правомощие за вземане на решения относно включването му в националните регистри.

20. За да се подобри допълнително качеството на ГРМ в рамките на Съюза, **списъкът на дървесните видове**, обхванати от регламента, беше разширен. Държавите членки ще запазят гъвкавостта при прилагането на по-строги или не толкова строги мерки спрямо дървесни видове, които не са включени в приложение I, което ще даде възможност да се отчете националната ситуация в областта на горското стопанство.
21. Що се отнася до **изискванията за предлагане на пазара във връзка с вредителите по качеството**, окончателното споразумение съдържа разпоредба, поискана от Парламента. Контролът ще се основава на риска, а прегледът се ограничава до проверка за отсъствието на симптоми, като по този начин се намалява административната тежест. Това се подкрепя от ново определение за „вредители по качеството“ съгласно регламента.
22. Датата на **прилагане** на регламента беше отложена от три на пет години след влизането му в сила, за да се осигури време за необходимото адаптиране на националната практика, установена от над 25 години, и за прилагането на новата система за контрол.
23. По отношение на **вноса на ГРМ от трети държави** участието в Схемата на ОИСР за горските семена и растения вече не е задължително, но може да бъде взето предвид от Комисията, когато извършва оценка дали този ГРМ отговаря на изисквания, еквивалентни на приложимите в Съюза. Чрез дерогация Комисията може, по искане на държава членка, временно да разреши вноса от трета държава на ГРМ, който не отговаря на тези изисквания, когато в една или повече държави членки е налице доказуем недостиг на видове поради извънредни събития, който не може да бъде преодолян от други държави членки или трети държави, за които е установена еквивалентност.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

24. Позицията на Съвета подкрепя целта на предложението на Комисията и напълно отразява компромиса, постигнат при преговорите между Съвета и Европейския парламент, с подкрепата на Комисията.
25. Ето защо Съветът счита, че позицията му на първо четене представлява балансирано представяне на резултатите от преговорите и че след като бъде приет, регламентът ще допринесе за повишаване на устойчивостта и издръжливостта на европейските гори чрез подобряване на качеството и наличността на ГРМ и подкрепа за иновациите и издръжливостта спрямо изменението на климата. Регламентът също така ще подкрепи конкурентоспособността на горския сектор на ЕС.